

DZIENNIK WILEŃSKI

REDAKCJA I ADMINISTRACJA: ul. Dominikańska 4. Telefon Redakcji i Administracji 448, Drukarni 520. Redaktor przyjmuje od g. 2—4 pp. Administracja otwarta od g. 9—5, w niedziele i święta od 12—1 pp. „Dziennik Wileński” wychodzi codziennie z wyjątkiem poniedziałków i dni poświęconych.

PRENUMERATA miesięcznie 3 zł., z odrośnieniem i przesyłką pocztową 3 zł. 50 gr., za granicą 7 zł., cena pojedynczego numeru na prowincji 15 gr. **CENA OGŁOSZEŃ:** za wiersz milim. przed tekstem 20 gr., w tekście 40 gr., za tekstem 15 gr. W numerach świątecznych oraz z prowincji o 25% zagraniczne o 50% drożej. Za dostarczenie numeru dowodowego 20 gr. Każda nowa podwyżka taryfy obowiązuje wszystkie już przyjęte ogłoszenia od dnia zmiany cen bez uprzedniego zawiadomienia. Ogłoszenia cyfrowe, tabele oraz fantazyjne o 25% drożej. Konto czekowe w P. K. O. Nr 80187.

Naboteńskie żądanie za spokój duszy
ś. p. Adeli z Wojszwilów, Januszewskiej
Lekarza dentystry
odbędzie się dn. 16 grudnia r. b. o godz. 8 rano w kościele św. Ducha (Dominikańskim).
O czym zawiadamia strzeskany
MAŻ.

KOMITET PAŃ
Stowarzyszenia Techników Polskich w Wilnie urządza we środę dnia 16-go grudnia o godz. 8 ej wiecz. w lokalu Stowarzyszenia Wileńska 33
ZABAWĘ TOWARZYSKĄ
Członkowie Stowarzyszenia z rodzinami i wprowadzonymi gośćmi będą mile widziani.

Sprzedaj przedświąteczna po cenach najniższych
W SKLEPIE
T. ODYNEC i S-ka
ul. Wielka Nr. 19.
Serwisy ze szkła i kryształów.
Serwisy stołowe od 18 i pół zł.
Serwisy do kawy od 12 zł.
Garnitury na umywalnie.
Największy wybór naczyń szklanych, porcelanowych i fajansowych.
LAMPY.
Wyroby metalowe. — Stalowe. — Sprząty kuchenne.

KAPELUSZE CZAPKI E. MIESZKOWSKI
Borsalino, Habig, Krajowe od 9 zł. uszłowski
MICKIEWICZA 22.

Telefonem z Warszawy.
(Od własnego korespondenta)
Województwo Wileńskie uchwalone.

Wczoraj Sejm uchwalił w 3-lem czytaniu, referowany przez pos. Aleksandra Zwierzynskiego projekt ustawy w sprawie województwa wileńskiego.

Ustawa składa się z 3 ch artykułów:
1) Tworzy się Województwo Wileńskie z siedzibą władz wojewódzkich w Wilnie, w skład którego wchodzi powiaty: Osmiański, Święciański, Wileńsko-Trzecki, Dziśnieński, Dunilowicki, Wilejski, Braślawski i Wilno miasto. Postanowienia artykułów 2-go, 3-go, 4-go, 5-go, 6-go i 7-go ustawy tymczasowej z dn. 2.VIII.1919 r. o organizacji władz administracyjnych II jej instancji. (Dr. R. P. Nr. 65 par. 395) mają zastosowanie w odniesieniu do Województwa Wileńskiego.
2) Wykonanie niniejszej ustawy powierza się ministrowi spraw wewnętrznych.
3) Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Prace Sejmu, Senatu i Rządu.

Tydzień przedświąteczny będzie niezwykle pracowity w Sejmie, Senacie i Rządzie. Rząd podjął szereg prac doniosłych dla Państwa i finansów zniszczenia. Wczoraj Rada Ministrów uchwaliła trzy ustawy, które zostały wczoraj ogłoszone de laski marszałkowskiej. Były one zapowiedziane przez ministra Skarbu w jego exposé. W najbliższym czasie staną się one przedmiotem rozpraw komisji i plenum Sejmu. Dziś zbiera się komisja budżetowa, która dokona wyboru przewodniczącego w miejsce pos. Zdzisławskiego. Będzie nim prawdopodobnie pos. Głabiński, który objąłby również referat generalny budżetu.

Sejm obradować będzie w tym tygodniu w czwartek i sobotę. Gdyby de tego czasu Izba swych prac nie wykończyła, wtedy prace Sejmu przeciągłyby się na tydzień następujący.

We wtorek będzie obradował Senat nad przyjętymi już przez Sejm ustawami.

W stanie osobowych stosunków w Rządzie stanowi chorobą ministra Moraczewskiego przedmiot troski. Operacja karbunkula powiodła się szczęśliwie, ale p. Moraczewski będzie musiał jeszcze jakiś czas pozostać w domu. Z tego powodu p. Moraczewski wystosował wczoraj do premiera list, w którym wakazuje na swą przedłużającą się chorobę, prosząc go o zwolnienie od obowiązków ministra robót publicznych.

W odpowiedzi na te premier Skrzyński wysłał pismo do Sulejówki, gdzie p. Moraczewski mieszka, w którym wyraża radość z pomyslnego dokonania operacji i jednocześnie zaznacza, iż wobec pomyslnego jej przebiegu prosi p. Moraczewskiego uważa za nieaktualną, a ministra prosząc, jeśli mu zdrowie pozwoli, podjąć się dalszej pracy.

To jest faktyczny stan rzeczy. O jakichkolwiek momentach politycznych w tej sprawie mowy absolutnie niema.

Również wydymano, nie wiadomo dla jakich celów, pogłoskę o dymisji p. Meskałewskiego ze stanowiska Komisarza Oszczędnościowego. Otóż należy stwierdzić, iż p. Meskałewski prosił o zwolnienie z tych obowiązków jeszcze po dymisji p. Wł. Grabkiego.

Mimo to na wezwanie min. skarbu p. Zdzisławskiego, podjął natychmiast pracę nad zastosowaniem oszczędności budżetowych. Same zaś biuro komisariatu Oszczędnościowego będzie od 1-go stycznia zlikwidowane, gdyż budżet nie przewiduje kredytów na ten cel.

Doniesie ustawy rządowe.

Płacenie podatków w naturze. — Walka z drożyzną. — Uposażenie urzędników.
Rząd wniósł do Sejmu wczoraj trzy ustawy. Odnoszą się one: po 1-sze do placenia przez relikwów podatków bezpośrednich i opłat skarbowych w naturze ziemiopłodami; po 2-je o zabezpieczeniu podaży przedmiotów powszechnego użytku (przeciwko drożyznie); i po 3-je o zmianie niektórych przepisów o wymiarze uposażeń i zaopatrzeniu emerytalnym.

Ad 1-me. Przedłożenie rządowe przewiduje, iż od relikwów za legających z uiszczeniem należnych podatków bezpośrednich i opłat skarbowych minister skarbu może pobrać należność w naturze ziemiopłodami, o ile relikw nie uiszczył należności gotówką do dni 14-u od terminu płatności. Ceny ziemiopłodów ustali minister skarbu wspólnie z ministrami rolnictwa, przemysłu i handlu.

Na zapłacenie należności bieżących ziemiopłodami będą przyjmowane według cen miejscowych rynków.

Sprawdźcie, a przekonacie się, iż **wina Wytwórni Krajo-wej W. Osmołowski, Wilno, zauł. Kazimierzowski 9, nie ustępują w swym dobroci i smaku winom zagranicznym w cenie zaś są 2—3 razy tańsze.** Hurtowniom, p. Wojskowym i Urzędowi udziela się rabat i dogodne warunki wypłaty.

Cenniki i próby wysyła się na żądanie. Nie używajcie wina zagranicznego, Jecz tylko krajowe, czem przyczynicie się do poprawy polskiego bilansu handlowego.
Żądać wszędzie!!!

Sejm i Rząd.

Wyjazd Premiera Skrzyńskiego do Pragi.
W kołach politycznych termin wyjazdu p. premiera Skrzyńskiego do Pragi przewidywany jest w połowie stycznia p. roku.

Podróż ta będzie rewizytą p. Benesa, a jednocześnie ma na celu wymianę dokumentów ratyfikacyjnych traktatów zawartych między Polską i Czechosłowacją.

Człeczerin przyjeżdża do Warszawy.
Z kół zblizonych do poselstwa sow. w Warszawie, donoszą, że p. Człeczerin drogą powrotną do Moskwy skieruje przez Warszawę, gdzie zatrzyma się kilka dni. W Warszawie p. Człeczerin omówi z rządem polskim wszystkie postulaty obu stron, zmierzające do nawiązania normalnych stosunków gospodarczych między Polską i Sowietami. Podczas powtórnego pobytu p. Człeczerina w Warszawie ma być ustalona data podróży polskiego ministra spraw zagranicznych do Moskwy.

Organizacja w Ministerstwie Kół.
„Słowo Polskie” pisze: Wobec ogólnego zainteresowania, jakie wzbudziły zapowiedziane oszczędności w ogóle, a w szczególności w najwłaśniejszym przedsiębiorstwie państwowym, jakim jest kolej, zrealizowaliśmy informację, jakiej w istocie istnieją zamiary w tym kierunku.

Zakres oszczędności — jak się dowiadujemy — będzie określony osobnymi ustawami, wniesionymi w najbliższym czasie. Opracowanie tych ustaw będzie wynikiem kompromisu między stronami wchodzącymi w skład koalicji.

Co do oszczędności rzeczowych to wydatki te stanowiące w budżecie ministerstwa kolei 50 proc. ogólnych wydatków muszą być zredukowane. W związku z tem rozmowy prowadzone przez poprzedni rząd z przemysłowcami węglowymi zostały przerwane, rozpoczęło się składanie nowych ofert chędzi bowiem o to, aby ustalić umowy w cenach stałych, a nie pływających, gdyż od tego w pierwszym rzędzie zależy równowaga budżetu.

W zaoj sprawie 9 kontraktów długoterminowych o budowę parowozów i wagonów, te mają one być poddane rewizji. Taber jest wystarczający a dotrzymanie kontraktów obciążałoby budżet o setki milionów rocznie.

Wiele jest do zrobienia w polityce taryfowej. Dotychczasowe ulgi taryfowe na węgiel do Gdańska, na zboże, cement i drewno doprowadziły do tego, że kolej sama ponosi ciężary premij eksportowych. Ten stan będzie musiał ulec zmianie.

Dzień polityczny.

Zmiany na stanowiskach wojskowych.
„Czerwony Kurjer” pisze: Minister spraw wojskowych zamianował gen. Dreznera dowódcę dywizji jazdy w Poznaniu, dowódcą pierwszej dywizji jazdy w Warszawie. Dowódcą dotychczasowy gen. Sawicki przechodzi w skład oficerskiego Trybunału orzekającego.

Na dowódcę dywizji kennej w Poznaniu wyznaczony jest, jak się dowiadujemy, pułk. Płisowski, b. dowódcą 14 pułku ułanów jazłowieckich. Minister Żeligowski zarządzaniem tem przekreślił „karne” przeniesienia b. ministra gen. Sikorskiego.

Wiadomości telegraficzne.

Monarchja w Persji.
TEHERAN, 14.XII. Konstytucyjna konstytucja w tym sensie, że Riza Khan Pahlawi zostaje obrany królem perskim.

TEHERAN, 14.XII. (Pat.) Po ostatecznym uregulowaniu sprawy dynastji, konstytucyjna została rozwiązana. W dniu jutrzejszym Riza-Chan ma złożyć przysięgę.

Komitet Zbawienia Publicznego we Francji.
PARYZ, 14.XII. (Pat.) „Le Matin” oświadcza w dłuższym artykule, iż nadeszła chwila „Union sacrée”, przyczem domaga się utworzenia pozaparlamentarnej komisji ekonomicznego zbawienia publicznego.

Warunki Abd-El-Krima.
PARYZ, 14.XII. Odbyla się konferencja min.zydentów Francji w Marselce z Briandem w sprawie oferty pokojowej Abd-El-Krima. Obecnie w drodze do Paryża znajduje się kap. Canning, wysłannik Abd-El-Krima, który wiezie szczegółowe propozycje zawarcia pokoju. Przedstawiają się one jak następuje:

Abd-El-Krim domaga się autonomji administracyjnej terytorium zamieszkałego przez riffenów, uznania suwerenności duchowej sultana, przyznania Abd-El-Krimowi tytułu emira Tetuanu, ewakuacji terenów zajętych przez hiszpanów, mianowania komisji dla uregulowania granicy między terenem riffenów, a terenami znajdującymi się pod protektoratem Francji.

Pos. Kech tworzy gabinet niemiecki.
BERLIN, 14.XII. (Pat.) Prezydent Rzeczy przyjął dziś przywódce demokratów pos. Kecha w celu omówienia z nim sytuacji politycznej, poczem powierzył mu misję tworzenia gabinetu. Pos. Kech misję tę przyjął.

Komunikacja bezpośrednia Paryż — Władywostok.
WIEDEN, 14.XII. (Pat.) Z Moskwy donoszą, że obradująca tam konferencja kolejowa porozumiała się co do bezpośredniej komunikacji Paryż — Moskwa — Władywostok. Pociąg pospieszny odochodzić będzie z Paryża co czwartek, a przybywać do Władywostoku we środę tygodnia przyszłego.

REKRETY.
Złoty i inne jabłka zimowe są do nabycia codziennie od godziny 11-jej do 2-jej ul. Sw. Anny 3 (przy drukarni p. Zawadzkiego).

Wzrost bezrobocia w Niemczech.

WIEDEN, 14.XII. (Pat.) „Der Morgen” donosi z Berlina, że z powodu katastrofalnego wzrostu bezrobocia władze obawiają się rozruchów. W celu przeciwdziałania odpowiedzialnych zarządzeń pruski minister spraw wewnętrznych zwołał zjazd wszystkich okręgowych przedstawicieli administracji rządowej.

Czyżby starcie rosyjsko-japońskie?

WIEDEN, 14.XII. (Par.) United Press donosi z Szanghaju: Oczekują tutaj rozpoczęcia rosyjsko-japońskich kroków nieprzyjacielskich z powodu położenia wojennego w Mandzurji, gdzie Kuon-Sung Ling maszeruje na Mukden, w celu proklamowania tam Mandzurskiej Republiki Sowieckiej; Japończycy wysyłają do Korei dwie dywizje, przygotowując jednocześnie mobilizację. W Szanghaju białogwardziści przygotowują przy pomocy Japonji powstanie Syberji przeciwko Sowietom.

20% taniej niż wszędzie 20%
Zdrowy handel — niskie ceny
D.H.W. NOWICKI

Wilno, ul. Wielka 30,
Telef. 9-08

Wszystkie towary nabywa i sprzedaje tylko za gotówkę.
Największy wybór najmodniejszego gwarantowanego

OBUWIA, KALOSZY, ŚNIEGOWCÓW
Towarów zimowych, Bielizny i t. d.

Całtanie dni wyprzedaży konfekcji i galanterji
Prosimy oglądać nasze świąteczne wystawy!

W związku z tą nminacją i innymi przesunięciami w najbliższych stanowiskach wojskowych „Rzeczpospolita” zauważa:

„Nominację generała Żeligowskiego witaliśmy z uznaniem, znając go jako prawego i zasużonego żołnierza. Zastrzeżyliśmy się jednak z miejsca przeciwko naruszeniu wydaných przez jego poprzednika rozporządzeń, przeciwko jakiegokolwiek chwilejności przed spełnieniem żołnierskiego obowiązku zabezpieczenia armji przed wewnętrznym rozkładem”.

Wiadomości podane w prasie wczorajszej mówią niestety wprost przeciwnie. To też opinja publiczna wysięgnie z tego bezwzględne konsekwencje”.

Wiadomości telegraficzne.

Monarchja w Persji.
TEHERAN, 14.XII. Konstytucyjna konstytucja w tym sensie, że Riza Khan Pahlawi zostaje obrany królem perskim.

TEHERAN, 14.XII. (Pat.) Po ostatecznym uregulowaniu sprawy dynastji, konstytucyjna została rozwiązana. W dniu jutrzejszym Riza-Chan ma złożyć przysięgę.

Komitet Zbawienia Publicznego we Francji.
PARYZ, 14.XII. (Pat.) „Le Matin” oświadcza w dłuższym artykule, iż nadeszła chwila „Union sacrée”, przyczem domaga się utworzenia pozaparlamentarnej komisji ekonomicznego zbawienia publicznego.

Warunki Abd-El-Krima.
PARYZ, 14.XII. Odbyla się konferencja min.zydentów Francji w Marselce z Briandem w sprawie oferty pokojowej Abd-El-Krima. Obecnie w drodze do Paryża znajduje się kap. Canning, wysłannik Abd-El-Krima, który wiezie szczegółowe propozycje zawarcia pokoju. Przedstawiają się one jak następuje:

Abd-El-Krim domaga się autonomji administracyjnej terytorium zamieszkałego przez riffenów, uznania suwerenności duchowej sultana, przyznania Abd-El-Krimowi tytułu emira Tetuanu, ewakuacji terenów zajętych przez hiszpanów, mianowania komisji dla uregulowania granicy między terenem riffenów, a terenami znajdującymi się pod protektoratem Francji.

Pos. Kech tworzy gabinet niemiecki.
BERLIN, 14.XII. (Pat.) Prezydent Rzeczy przyjął dziś przywódce demokratów pos. Kecha w celu omówienia z nim sytuacji politycznej, poczem powierzył mu misję tworzenia gabinetu. Pos. Kech misję tę przyjął.

Komunikacja bezpośrednia Paryż — Władywostok.
WIEDEN, 14.XII. (Pat.) Z Moskwy donoszą, że obradująca tam konferencja kolejowa porozumiała się co do bezpośredniej komunikacji Paryż — Moskwa — Władywostok. Pociąg pospieszny odochodzić będzie z Paryża co czwartek, a przybywać do Władywostoku we środę tygodnia przyszłego.

REKRETY.
Złoty i inne jabłka zimowe są do nabycia codziennie od godziny 11-jej do 2-jej ul. Sw. Anny 3 (przy drukarni p. Zawadzkiego).

Z państw bałtyckich.

(Tel. własny z Rygi.)

Nominacja biskupa Matulewicza.

Urządowa litewska agencja „Elta“ donosi: Były biskup wileński Matulewicz został podniesiony do godności arcybiskupa tytularnego. Dnia 10-go grudnia arcybiskup wyjechał z Rymu do Kowna.

„List. Żin.“ przy tej sposobności zapytuje: Szkoda, iż „Elta“ nie wyjaśni, w jakim celu przybywa arcyb. Matulewicz: by w związku z szeroko rozpowszechnionymi ostatnio pogłoskami dekonacji rewizji księgi w Kowieńszczyźnie, czy też na skutek wykonania konkerdatu z Polską jest on w dyplomatyczny sposób deportowany przez Papieża?

Litwinizacja szkół polskich.

„Dziennik Kowieński“ donosi: Jak nieraz pisaliśmy, w celu szybszego i skutecznego zlitwinizowania naszych szkół początkowych władze systematycznie usuwają z nich nauczycieli Polaków, zamieniając Litwinami, którzy często pejąca nie mają o polskim języku, lecz za te są gorliwymi litwinizatorami i zdeklarowanymi wrogami polskości. Oto dowód.

W tych dniach Redakcja „Dnia Kowieńskiego“ otrzymała list, podpisany przez nauczycieli zlitwinizowanej szkoły polskiej w Klejdanach na czele z osławioną p. Draugausową, penurą bohaterką zapytania w Sejmie poła R. Rumpļa. List ten zawiera tyle błędów grammatycznych, językowych i stylistycznych, że trudno je nawet porachować, pamięć ich, prawdopodobnie, została ułożony z mełliwie największą starannością.

Rokowania lotewsko-litewskie.

RYGA, 14.XI. (Pat.). Prasa prkwiduje, że pierwsza faza rokowań lotewsko-litewskich zakończy się z dniem dzisiejszym podpisaniem protokółowego traktatu handlowego Konferencja będzie się odbywała w dalszym ciągu w Kownie, prawdopodobnie w styczniu.

List z Zakopanego.

(Koresp. własna „Dziennika Wileńskiego“) Zakopane 6.XII.—1925.

Nie przypuszczam, aby nasza podtarzańska stolica — Zakopane, była zupełnie obojętnie-wschodnim rubieżem Rzeczypospolitej — przeziwając sędze, że te jej osobliwości nie zna, to przynajmniej zna ją z literki e i niej i Tatrach literatury. Te maiekanie zwalnia mię od wstępu, który ze względu na temat i jego zamiar, musiałby być w wielu wypadkach naszym.

W listach moich tym i następnym, chciałbym raczej obrazować chwilę bieżącą i podzielić się z czytelnikami wiadomościami z najbliższej przeszłości i przyszłości.

Od czego jednak zacząć. Tematów jest tak wiele i taka jest ich różnorodność, że na wyzerpanie ich potrzebąby całego szeregu feljetonów. Zaczę więc od tego co w tej chwili jest najważniejsze — a więc od zimy.

Zima — słowo to nie obec nikomu, a tembardziej mieszkańcem naszych północno-wschodnich kresów.

Tylko, że gdy u nas słowo to wywołuje na ustach uśmiech radości, to u Was przeziwając — lęk i troskę. Bo zima u Was to mroź do spłuki kofei dojmujący, że zawięja wygnajająca z najszlachetniejszych kątów troskliwie ukrywana ciepło, to śnieżyca zasypująca szlaki i wszelkie ślady życia...

A u nas? — Jakże inaczej wygląda ta gdzieśindziej z lękiem serca oczekiwana pora roku. Bogata, ta cudna pór roku królewa, dozna w nieskalanej białości i krasy płaszczy z puchów labędzych, usiany mirjadami w promieniach słońca rozedrganych skier, niosie nam z sobą dziwną łagodność i spokój. Nie lęk nas, przyboczny jej, na szybach okien naszych misternie dzierżący koreniki adjutant — Mroź — nie lęk nas sypiąca nam w oczy lekkimi puchami kurza — nie lęk nas ni śnieg, ni mroź...

Na ozem polega ta dziwna przemiana gdzieśindziej groźnej i nieublaganej, a strogiej twarzą na dziwnie łagodną, miłą i rozkoszną szejgą czar i urok królowej.

To jej tajemnica — nie pytajmy o to. Każde jej przyście witane jest u nas radością. Tak stało się i tego roku, gdy po długich tygodniach listopadowego oczekiwania, przyszła niespodziewanie pewnej nocy, cicho i bezszelestnie, stojąc świat cały w swój srebrny płaszczy. I wraz jakby pod detkającym oszarodziemskim ródzki, przeobraziło się Zakopane. Z cichej i pustawej miejscowości, przemieniło się momentalnie w gwarne, ruchliwe, pełne życia miasto. Zaroiły się ulice spacerowiczami, zaroiły się okoliczne pola i pagórki zwolennikami zimowych sportów.

W tej chwili gdy to piszę, sezon zimowy w Zakopanem jest w całej pełni. Poziągi zaczynają być coraz szerzej zapelnione, Jeszcze tydzień, dwa a zabraknie w niektórych pensjonatach miejsc. Do wzmocnienia się ruchu w Zakopanem przyczynia się w ostatnich latach olbrzymia zmiana w wyglądzie jego i urządzeniach, a przytem rozsowna polityka tutejszych władz i przemysłowców, którzy wglądając w ogólnie ciężkie położenie finansowe, starają się przez przystępność cen nadać możność najszerzemu warstwow korzystania z dobrze-zorganizowanych klimatycznych Zakopanego. Mimo wzrostu cen niemal w całej Polsce, cennik pensjonatowy ustanowione bardzo niski, bo od 8 do 12 zł., należnie od kategorii pensjonatu, wraz z całym utrzymaniem, opałem, światłem i usługą.

Podobnie w restauracjach i kawiarniach ceny porostawione na wysokości cen z lata.

Gdy z tej strony, uczynione rezerwy były duży wysiłek, to jeszcze większy uczyniono w kierunku podniesienia Zakopanego pod względem jego urządzeń. O rzeczach dawniej, raczej w ostatnich latach, dekonanych, pisać na razie nie będą, a wspomnę tylko o tem co uczynione w ostatniej chwili.

Po pierwsze, gmina i czynniki w sportach zimowych zainteresowane, wykończyły przy dużym nakładzie finansowym, dużą, drugą co do wielkości w Europie, skocznią narciarską na Krokwi, założyły nowy, popas pierwszy w Zakopanem czynny, tor lyżwarski przy Krupówkach, obok Szkoły Przemysłu Drzewnego, zremontowały duży tor saneczkowy w Kuźnicach.

Troska o dobre oświetlenie, która szwankowała w Zakopanem wiele, spowodowała gmie do budowy nowej, własnej elektrowni. Budowę rozpoczęto w tym roku w lipcu. W tej chwili jest ona już na ukończeniu. Spędzaliśmy się uruchomienia jej jeszcze przed świętami Bożego Narodzenia, istnieją jednak obawy, że z powodu trudności finansowych i kredytowych terminu tego nie da się dotrzymać. A szkoda byłaby wielka. Możeby jednak mimo ogólne warunki, rząd nasz, w zrozumieniu znaczenia, jakie Zakopane posiada dla Polski, raczył miastu spierzyć z pomocą i udzielił tych, do wykonania najpilniejszych prac potrzebnych kilkudziesięciu tysięcy złotych.

Atrakcyj tak sportowych, jak i zabawowych bądziemy mieli meo. O pierwszych myśli Perzeu czyli Polski Związek Narciarski i jego na terenie Zakopanego czynne skłazytury S.N.T.T. i S.N. Sekol, e drugich komitet propagandy Zakopanego, dwa tutejsze zespoły teatralne, z których jeden realizacyjny, drugi formistyczny, a wreszcie tutejsi właściciele kawiarni, sprzedający w tym roku pierwszorzędne zespoły orkiestralne.

Najwięcej jednak atrakcyj, nie sie nam sama zima, a są niemi przepyszny śnieg, znakomita sania, bajeczne tereny narciarskie i przedewszystkiem to co najważniejsze, dziwna łagodność i przesytałość, oraz rzekkość powietrza, a wreszcie meo wrażeń wroko-wych. Karol Kwabiński.

Z pogranicza Sowieckiego.

Aresztowanie na granicy.

W dniu 18 b. m. około Budstawa straż pogranicza K. O. P. zatrzymała pięciu osobników, którzy niepostreżeni przeszli przez granicę z Rosją Sowiecką. Przy zatrzymanych znaleziono większą sumę gotówki oraz kilka listów, których treści nie jest znana. Istnieje podejrzenie, iż są to łącznicy gospodnie-szykarskich (jaddedaj-niach), 3) pedania stowarzyszenia kupców i przemysłowców chrześcijan, oraz związku kupców żydowskich e udzielenie pozwolenia na przedłużenie czasu pracy w zakładach handlowych w czasie przedświątecznym (od 19 do 24 grudnia r. b.), 4) wniesek radnych: Godwoda, Nagradzkiego i Wygodzkiego w sprawie wezwania stawa o przyspieszenie terminu wyborów do rady m. Wilna. (1)

— **Reparacja studni.** Magistrat przystąpił do reparaacji studni w ogrodzie Bernardyńskim. (1)

— **Posiedzenie miejskiej komisji rewizyjnej.** Jutro, dn. 16 grudnia, odbędzie się posiedzenie miejskiej komisji rewizyjnej. Między innymi na tem posiedzeniu będą poro-

Kronika wileńska.

Z minuty.

— **Podwyżka komornego.** Z dniem 1 stycznia 1926 r. stawki komornego podwyższają się o 6%, a mianowicie: 1) jednopokojowe mieszkanie — 48%, przedwojenne podstawowego komornego, 2) 2 i 3 pokojowe oraz pracownie — 48%, 3) 4-6 pokojowe — 58%, 4) lokale handlowe, opłacane przed wojną do wysokości 600 rb., oraz mieszkania ponad 6 pokoi — 58%, 5) lokale handlowe, opłacane wyżej 600 rb. oraz hotele — 68 proc., 6) budynki fabryczne — 88 proc. Lokale, przewyższające 60 proc. stawek podstawowego komornego, zwolnione zostają od świadczeń, t. j. od platy dorozry, szyszenia kominów, oświetlenia bramy i wywozu smieci. Obowiązane są natomiast płacić za wodę i sanitację, lokale zaś przewyższające 75 proc. zwolnione są od wszystkich świadczeń.

— **Walka z lichwą i paskarstwem.** W okresie ostatniego wahanania się kursu złotego i podwyższania cen na artykuły pierwszej potrzeby, do referatu do walki z lichwą i spekulacją wpłynęło 116 protokółów na osoby wykarczające przedwkie ustawie i przepisem obowiązującym.

W liścieb spraw wdrożonych: 81 protokółów sporządzonych przez organa wykonawcze dotyczące niewystawiania cen na towary; 80 — żądania wygórowanych cen; 4 — skupywania towarów w celach spekulacyjnych i 1 za ukrywanie zapasów artykułów pierwszej potrzeby.

Wszystkie te sprawy są badane w referacie i bądź będą salutowane w trybie administracyjnym, bądź skierowane do sądu celem wymierzenia winnym odpowiedzialnej kary. (r)

— **Odnazczenie naszych tkanin ludowych.** Jeneralny komisars działu polskiego na międzynarodowej wystawie sztuk dekoracyjnych w Paryżu, zawiadomil wydział kultury i sztuki przy urzędzie wojewódzkim w Wilnie, iż na wystawie tej uzyskały srebrne medale tkaniny ludowe, zebrane w powiecie Lidzkim za pośrednictwem p. A. Lashowiczewny, oraz kilmy, wykonane w warsztatach wieszania na Żukiazkach. (r)

— **Dróżyna.** Nowo zatwierdzony cennik detaliowy na artykuły spożywczo-kolonjalne podwyższa ceny na te artykuły od 15 do 25 proc. (1)

— **Rozrzucenie bibuły komunistycznej.** Dzisiejszej nocy w pobliżu kazar kolumny Samoschodowej przy ogrodzie Bernardyńskim jakiś komunistyczny rozruteil bibuły komunistycznej. Komunisty od staral się aby jaknajwięcej bibuły padło na teren wojskowy. Wartujący żołnierze spostrzegli ten manewr starał się zatrzymać komunistę, który widząc, iż propaganda jego nie ujęła żołniersza, udekl w kierunku ogrodu i znikł w ciemnościach.

— **Natragość niemieckie.** Do Urzędów parafalnych w Pelose firma niemiecka z Wrocławia Henryka Musshoffa rozesała wzory obrasków świętych z poleceniem albo zwrócenia z powrotem, albo zaplaceniu 1 zł. 50 gr. Do listu dołączony jest przekaz poestowy na zamówienia i wpłatę pieniędzy. Należy ostrzedz nasze duchowieństwo przed nawiązywaniem kontaktu z tą firmą niemiecką w czasie wojny gospodarczej z Niemcami. Obraski nadesłane nie są najlepsze i ustępują w wykonaniu naszym wytworzeniom w Krakowie. Penieważ niemy gwałtem weleka-ja nam swe towary najlepiej gdyby nadesłane wzory zatrzymać i na list nie odpowiadac. Mozeby to naucezylo niemieców aby nie welekali nam swych tandetnych wyrobów.

Sprawy miejskie.

— **Posiedzenie Rady Miejskiej.** We ozwertek, do 17 grudnia, odbędzie się posiedzenie rady miejskiej. Porządek dzienny obejmuje prócz spraw dotyczących uchwalenia podatków na 1926 r. 1) podanie związku pracownikow miejskich o przyznanie nadzwyczajnej zapomogi przedświątecznej w wysokości 50% peberów miesięcznych, 2) referat w sprawie rewizji uchwał rady miejskiej w przedmiocie ustalenia godzin handlu w zakładach gospodnie-szykarskich (jaddedaj-niach), 3) pedania stowarzyszenia kupców i przemysłowców chrześcijan, oraz związku kupców żydowskich e udzielenie pozwolenia na przedłużenie czasu pracy w zakładach handlowych w czasie przedświątecznym (od 19 do 24 grudnia r. b.), 4) wniesek radnych: Godwoda, Nagradzkiego i Wygodzkiego w sprawie wezwania stawa o przyspieszenie terminu wyborów do rady m. Wilna. (1)

— **Reparacja studni.** Magistrat przystąpił do reparaacji studni w ogrodzie Bernardyńskim. (1)

— **Posiedzenie miejskiej komisji rewizyjnej.** Jutro, dn. 16 grudnia, odbędzie się posiedzenie miejskiej komisji rewizyjnej. Między innymi na tem posiedzeniu będą poro-

ne sprawy uchylbię czy nadutyż, które miały miejsce w poszególnych wydziałach magistratu. (1)

Sprawy kolejowe.

— **Inspekcia linij.** Wczoraj w nocy wyjechała na linie dyrekcji wileńskiej komisja techniczna dla dokonania inspekcji linij, z inż. Staszewskim na czele.

Skład komisji tworzą naczelny wydziałow: eksploatacyjny — Engusa, drogowego — Bystrzanowski, mechanicznego — Jabieński, elektrycznego — Żerański i sanitarnego — dr. Szukiewicz.

Komisja ta szczególnie sprawdzić będzie stan gospodarki na stacjach węzłowych, zapoznawac się będzie z bratem technicznym stacji, stanem etatów osobowych, oraz prac warsztatow kolejowych mechanicznych i drogowych.

Zarazem komisja na miejscu rozstrzygnac będzie szereg spraw sporeych natury technicznej. (ss)

Sprawy akademickie.

— **Prof. Władyczko honorowym członkiem Br. Pomozy.** W ubiegly ozwertek w Ogólnym Akademickim odbyło się wreczenie dyplomu honorowego członka Bratniej Pomozy Pol. Młod. Akad. profesorowi St. Władyczko, zażuciemu współpracownikowi z młodsią akademicką na polu Bratniej Pomozy.

Salą Ogniska wypelniona po brzegi.

Za stołem przydzjalnym zasiadli: przewodniczący zebraania p. Karnieki i kolejno dotychczasowi prezesi Bratniej Pomozy Uniwersyteku pp. Barozsy, Kulesiński, Marcinowski, Mohl i Kowalski.

Zebraanie zgail p. Karnieki, witając prof. Władyczko, pozem udzielił głosu p. Kulesińskiemu, który podkreślił pracę prof. Władyczki w czasie tworzenia Bratniej Pomozy, skutecznego jej stale radą i pomoca. Pozem odbyło się wreczenie dyplomu profesorowi Władyczko przez prezesa Bratniej Pomozy p. Karnieckiego. Następnie prof. Władyczko, dduktując za odnazczenie podniel znaczenie Brat. Pom. dla życia ogólnie-akademickiego i konieczność zainteresowania się całokształtem wiedzy. (y)

Osobiste.

— **Prezes Izby Skarbowej p. Jan Malecki,** po odbyciu w Ministerstwie Skarbu szeregu konferencji w różnych sprawach skarbowych, powrócił do Wilna i objal urzędowanie.

Kronika towarzyska.

— **Zalubiny.** W niedzię, dnia 13 b. m. w kosiele po Bernardyńskim pobebrasz ks. Kretowicz poblogoslawil związek malteński p. Dobiesława Damęckiego z p. Jadwigą Hryniewiczą, objagu artystow dramatycznych z zespołu „Reduta“.

Z życia stowarzyszeń.

— **Zarząd gniazda wileńskiego „Sokół“** (Wileńska 10) przypemina i prosi członków T-wa na tradycyjne lamanie się oplatkami, pelączone z herbatką towarzyską, które się odbędzie w sobotę dnia 19 grudnia r. b. Początek o godzinie 8 wiecz.

Zapisy przyjmuje codziennie Sekretariat gniazda między godz. 7—9 wiecz.

Osobne zaproszenia rozsyłane nie będą.

— **Z Towarzystwa Przyjaciół Francji.** Na zebraaniu tygodniowym T-wa w lokalu Klubu Szlacheckiego (Mickiewicza 19) we srode 16 b. m. o godz. 8 ej wiecz. ks. Charles Bourgeois wyglosi odczyt w języku francuskim na temat „La France d'aujourd'hui“.

Wstap wolny dla członków T-wa i gości.

Sprawy szkolne.

— **Wileński Zarząd Okręgowy Stow. Chrześc. Narod. Naucz. Szkół Powszecznych** pedaje do wiadomości ogółu nauczycielstwa, iż wykłady na dwuletnim Wytycznym Kursie Fizyki matematycznym rozpoczęły się dn. 1 grudnia r. b. Wykładają profesoremi Uniwersytetu w godzinach wieczorowych lekale Doświadczalni (rog M. Pohulanki i Zawalnej) i prac. fizycznej Instyt. Jędrzeja-Sniadeckiego (ul. Słowackiego). Reflektantom na powyższy kurs szczególnych inform. udziela Sekretariat Stowarzyszenia (Zarzące, 5) codziennie w godz. od 6—8 popoł. Czas sklądania pedan o przyjęciu na kurs jest ograniczony.

— **Brak elektryczności uniemożliwia naukę.** Z dniem 15 listopada kilka szkół powszecznych a mianowicie dwie żeńskie i dwie mekie przeniesione zostały do nowoodremontowanego i przystosowanego do potrzeb gmachu przy ul. Inflanckiej.

Zajęcia szkolne podzielone w ten sposób, że dzieszyznki uczą się w godzinach rannych do 12-jej, zaś uczoelnicy zajęcia szkolne mają od g. 2 pop. do 6—7-jej wiecz. Oile nauka dzieszcząt postępuje zupełnie normalnie, te zajęcia

popołudniowe dla uczniow odbywają się jedynie spradycznie, a to dla braku światła, gdyż elektrownia stale dzielnicę tę wyłącza. Stan taki nietylko, że uniemożliwia normalną pracę, lecz wpływa demoralizujące na młodzie, która przyzwyczajają się do nieakuratności.

Czyby magistrat nie wejrzał w tę plną sprawę? (r)

Sprawy żydowskie.

— **Żydzi a ceszy wileńskie.** Pe-wrócił do Wilna prezes żydowskiego związku rzemieślników, p. Kruk, który przyjęty był przez premiera p. Skrzyńskiego, w sprawie stosunku żydow do ceschow rzemieślniczych. P. Premier przyrzekl zainteresowac się tą sprawą. P. Kruk był również u prezesa kolea żydowskiego, Reicha.

— **Powstanie grupy asymilatorów na Uniwersytecie S. B.** Na Uniwersytecie S. B. utworzyła się grupa studentow żydow p.t. „Zjednoczenie“, stojąca na stanowisku współpracy z młodsią polską. Na czele tej grupy asymilatorow stanal słuchacz U. S. B., p. Pines. Warte zaznaczyć, że p. Pines, syn manego kupca wileńskiego, jeszcze niedawne nie znal języka polskiego.

— **Sprawa o ekomisję gminy żydowskiej.** „Wilner Tog“ w ostrych słowach emawia wyrok sądu apelacyjnego, nakazujący ekomisję instytuocy żydowskich i gminy żydowskiej z gmachu rządowego przy ul. Orzechkowej Nr. 7. Obszerany ten kompleks budynkow, stanowiących własność rządową resyjską, po której spadkobiorca jest nasz rząd, resyjskie kuratorjum szkolne przekazalo do użytku instytuocyom żydowskim. Penieważ żydzi w drodze przymusu stozyl pewien fundusz oświatowy na ręce rządu resyjskiego, obecnie gmina żydowska dowodzi, iż za te pieniądze kupiony został dom przy ul. Orzechkowej i dlatego powinien być własnością gminy. „Wilner Tog“ przyznaje, iż sąd miał rację formalną, jednak żydzi, zdaniem tego piem, od swych praw meralnych nie ustapia.

— **Walka o Sabaty.** Zostale zalegalizowane z organizowane przez rabinat wileński stowarzyszenie „ochrony szabasu“ (Sojmer i Szabes). Zebranie organizacyjne odbędzie się w tych dniach. (1)

Sport.

— **W dniu dzisiejszym w Warszawie** odbył się Zjazd delegatow Stowarzyszeń Dziennikarzy i Publicystow Sportowych ze Lwowa, Krakowa, Poznania, Katowic, Wilna i Warszawy, na którym ukonstytuowal się Ogólnopolski Związek Dziennikarzy i Publicystow Sportowych z siedziba w Warszawie.

— **Wileńskie Towarzystwo Narciarskie** urzadz trzynadiowy kurs narciarski, w godz. od 2 do 5 popoł., który rozpocznie się po ustaleniu się warunkow saiego-wych. Informacje i zgloszenia uczestnicow w Księgarni Stowarzyszenia Nauczycielstwa Polskiego, ul. Królewska 1.

Teatr, muzyka i sztuka.

— **Teatr Peleki** Celem dokompletowania zespołu Teatru Polskiego, oraz pozyskania nowych materijow muzycznych, kierownicy Teatru wyjeżdżają do Wilna i Krakowa, z tej więc przesylny w ciągu dni najbliższych Teatr czynny nie będzie.

— **Goslna Teatru Miejskiego z Grodna.** W najbliższy poniedzialek dnia 21-go i 22-go b. m. Teatr Miejski z Grodna sjeżdża do nas, aby dać dwa przedstawienia w Teatrze Polskim (gm. „Lutnia“). W wykonaniu zespołu Teatru grodzieńskiego, ujrzymy najbardziej w ostatnich czasach rozgloszona sztuka Grzymala Siedleckiego p.t. „Spadkobiorca“, nigdy w Wilnie nie grana.

Biorą udział znani dobrze Wilnu artyści b. zespołu Teatru Polskiego, oraz pozyskani od sezonu artyści dia Teatru Miejskiego w Grodna: pp. Orlikówna, Filat, Müllerowa i inni.

Sądy.

— **Sprawa o szpiegostwo.** Dn. 28 b. m. I-sy wydział karny sądu okręgowego w Wilnie przystępuje do sadzenia jednej z kilku spraw o szpiegostwo na rzecz Rosji sowieckiej.

Organ bezpoleczeństwa ujawnily, iż od jesieni 1923 r. bolszewicki urząd polityczny w Mińsku t. zw. G. P. U., przez swego naczelnika, osławionego komisarsa Potworowskiego, warbuje na terenie Polski agentow, przeważnie żydow, do zbierania wiadomości, dotyczących mobilizacji w Rzeczypospolitej, organizacji armii i innych tajemnic wojskowych.

Na skutek przeprowadzonych wywiadow ustalono, iż specjalnie w tym celu przybyla niegalenie do Wilna niejaka Genia Deutchman, która miała polecenie od G. P. U. nawiązania stosunkow z kimś z wojskowych, którzyby dostarczyli jej potrzebnych stabsow bolszewickiemu zachodniego frontu informacyj, wydane na piśmie. Dzięki energicznej skocy naszych władz, która zszkodziła setki wywiady, zdołano zdemaokowac głównych przestepcow w osobach: Geni Deutchman, Arjela Jablikowskiego vel Rubinstejna i Malke Bredzkiego, oraz 16 innych, któ-

rzy depomagali bolszewikom w zbieraniu wiadomości, dotyczących sił zbrojnych i zewnetrznego bezpoleczeństwa Rzeczypospolitej Polskiej.

Na rozprawę, która odbywac się będzie pod przewodnictwem wieprezesa sądu okręgowego A. Owsianki, powolano cały szereg świadkow eskarżenia, oraz biegłych w osobach: ppuk. M. Mysłowski, Wacława Zalewskiego i Tadusza Trabzy.

Każdy z eskarżonych również wskazal świadkow odwedowych, ktorzych lącznie będzie z góra stu. Rozprawa potrwa kilka dni. (r)

120 lecie Wileńskiego Towarzystwa Lekarskiego.

W niedzię dn. 18 b. m. Wileńskie Towarzystwo Lekarskie obchadzilo uroczyste stowudziestolecie swego istnienia. Uroczystosc w lokalu własnym Towarzystwa, rozpoczel przez prof. Opoczynski, witając w serdecznych słowach zebraanych gości i członkow T-wa, następnie odczytal listę osób zasłużonych, ktorzym postanowiono wręczyć dyplomy honorowe. Wśród odnazczonych dyplomem honorowym słyszalismy między innymi nazwiska: prof. Januszkiewicza, dr. Weslawskiego, dr. Zahorskiego, dr. Bujalskiego, dr. Dembowskiego, dr. Michniowicza, dr. Czarkowskiego, prof. Parczewskiego, oraz wielu wybitnych uczoonych i lekarzy z całej Polski.

Począz tyżycenia pomyślnego rozwoju Towarzystwa w imieniu miasta Wilna sklądal wieprezydent Łokulewski, w imieniu wojskowości gen. Poterski, z ramienia Akademii Umiejętności w Krakowie i Senatu Uniwersytetu Wileńskiego rektor Zdzisichowski, dalej nastąpiły przemowienia od wydziałow lekarskich uniwersytetow, stowarzyszeń naukowych lekarskich i Kela Medyków w Wilnie.

Po przemowieniach gratulacyjnych dr. Czarkowski odczytal referat: Rys historyczny Wileńskiego T-wa Lekarskiego. Organizatorem i pierwszym sekretarzem T-wa był prof. J. Frank, pierwszym prezesem prof. Jędrzej Sniadecki. Po zebraaniu organizacyjnym w mieszkaniu Franka w październiku 1805 r. uroczyste otwarcie nastapilo w dniu 24 grudnia. Najświetniejszy okres rozwoju T-wa to czas od posazkow jego zalozenia do roku 1830. T-wa przelyto uniwersytet wileński, akademję medyko-chirurgiczną i dotrwalo do czasow wspolczesnych, wychowujac wiele pokolen lekarskich. Uroczystosc uświetnil niezwykle interesujący referat prof. Stanisława Trzubińskiego, w ktorzym omawial dawniejsze dziala e nieszczęsne, chelarsze i kultuine. Rozważania nad stanem wiedzy dawniejszej i współczesnej pozwalają Sz. prelegentowi stwierdzic, że „jednak posuwany się naprzód, nie stoly w miejscu“.

P.

„Komunikacja cietarowa przez most zakazana“.

— Wrómy się lepiej, kochana żeneczko.

„Sustige Welt“.

— Mam, dlaczego ta ryba jest taka plaska?

— Zapewne trafila pomiędzy dwa okryty.

„Dorfbarrier“ Berlin.

— Keiner! Ozy pan dodaje, czy mnozy?

„Die Markete“ Wiedeń.

Z państw bałtyckich.

(Tel. własny z Rygi.)

Nominacja biskupa Matulewicza.

Urządowa litewska agencja „Elta” donosi: Były biskup wileński Matulewicz został podniesiony do godności arcybiskupa tytularnego. Dnia 10-go grudnia arcybiskup wyjechał z Rzymu do Kowna.

„Liet. Zin.” przy tej sposobności zapytuje: Szkoda, iż „Elta” nie wyjaśni, w jakim celu przybywa arcyb. Matulewicz: by w związku z szeroko rozpowszechnionymi ostatnio pogłoskami dekonak rewizji księży w Kowieńszczyźnie, czy też na skutek wykonania koncordatu z Polską jest on w dyplomatyczny sposób deportowany przez Papię?

Litwinizacja szkół polskich.

„Dziennik Kowieński” donosi: Jak nieraz pisaliśmy, w celu szybszego i skutecznego litwinizowania naszych szkół początkowo władze systematycznie usuwają z nich nauczycieli Polaków, zamieniając Litwinami, którzy często pejąca nie mają o polskim języku, lecz za te są gorliwymi litwinizatorami i zdeklarowanymi wrogami polskości. Oto dowód.

W tych dniach Redakcja „Dnia Kowieńskiego” otrzymała list, podpisany przez nauczyciela litwinizowanej szkoły polskiej w Klejdach na czele z osławioną p. Draugunasowa, ponurą bohaterką zapętania w Sejmie p. W. Rumpala. List ten zawiera tyle błędów grammatycznych, językowych i stylistycznych, że trudno je nawet porachować, ponieważ, prawdopodobnie, został ułożony z mełliwie największą starannością.

Rokowania lotewsko-litewskie.

RYGA, 14.XII. (Pat.). Prasa przewidyuje, że pierwsza faza rokowań lotewsko-litewskich zakończy się z dniem dzisiejszym podpisaniem protokółowego traktatu handlowego. Konferencja będzie się odbywała w dalszym ciągu w Kownie, prawdopodobnie w styczniu.

List z Zakopanego.

(Koresp. własna „Dziennika Wileńskiego”)

Zakopane 6.XII.—1925.

Nie przypuszczam, aby nasza podtatrzańska stolica — Zakopane, była zupełnie obcą północno-wschodnim rubieżom Rzeczypospolitej — przeciwnie sądzę, że kto jej osobliwie nie zna, ten przynajmniej zna ją z literatury i z Tatrach literatury. To mailemnie zwalnia mnie od wstępu, który ze względu na temat i jego zamiar, musiałby być w wielu wypadkach użytecznym. W listach moich tym i następnym, chciałbym raczej zobrazować chwilę bieżącą i podzielić się z czytelnikami wiadomościami z najbliższej przeszłości i przyszłości.

Od czego jednak zacząć. Tematów jest tak wiele i taka jest ich różnorodność, że na wyserpanie ich potrzebny byłoby całego szeregu felietonów. Zaczęć więc od tego co w tej chwili jest najważniejsze — a więc od zimy.

Zima — słowo to nie obce nikomu, a tembardziej mieszkańcom naszych północno-wschodnich kresów.

Tylko, że gdy u nas słowo to wywołuje na ustach uśmiech radości, to u Was przeciwnie — lek i troska. Bo zima u Was to mroź do szpiku kości dojmująca, że za wlecia wyganająca z najcięższych kątów troskliwie ukrywane ciepło, to śnieżyca zasypująca zlatki i wszelkie ślady życia...

A u nas?

Jakże inaczej wygląda ta gdzieindziej z lekkiem sercem oczekiwana pora roku. Bogata, ta odna pół roku królewa, sдобna w nieskalskiej białości i krasy płaszczy z puchob łabędziach, usiany mirjadami w promieniach słońca rozodrganych skier, niesie nam z sobą dziwną łagodność i spokój. Nie lekka nas, przyboczny jej, na szychbach okien naszych misternie dzierżący koreniki adiutant — Mróz — nie lekka nas sypiąca nam w oczy lekkimi puchami kurza — nie lekka nas ni śnieg, ni mróz...

Na ozem polega ta dziwna przemiana gdzieindziej groźnej i nieubłaganej, a srogiej twarzy na dziwnie łagodną, miłą i rozkoszną szejącą czar i urok królowej?

To jej tajemnica — nie pytajmy o to.

Każde jej przyjęcie witane jest u nas radością. Tak stało się i tego roku, gdy po długich tygodniach listopadowego oczekiwania, przyszła niespodziewanie powojny noży, ciepło i bezszaleństwo, strojąc świat cały w swój srebrny płaszcz.

I wraz jakby pod dotknięciem czarodziejskiej różdżki, przeobraziło się Zakopane. Z cichej i pustawej miejscowości, przemieniło się momentalnie w gwarne, ruchliwe, pełne życia miasto. Zaroiły się ulice spacerowiczami, zaroiły się okoliczne pola i pagórki zwłennikami zimowych sportów.

W tej chwili gdy to piszę, sezon zimowy w Zakopanem jest w całej pełni. Pełniący zaszynają być coraz szerszej zapelnione, Jeszcze tydzień, dwa a szbranie w niektórych pensjonatach miejsca. De wzmoczenia się ruchu w Zakopanem przyczynia się w ostatnich latach olbrzymia zmiana w wyglądzie jego i urządzeniach, a przystępna i rozsądna polityka tutejszych władz i przemysłowców, którzy wglądając w ogólnie ciężkie położenie finansowe, starają się przez przystępność cen nadać możliwość najszerszym warstwom korzystania z dobrze-zynnych warunków klimatycznych Zakopanego. Mimo wzrostu cen niemal w całej Polsce, cennik pensjonatowy ustanowione bardzo niski, bo od 8 do 12 zł, zależnie od kategorii pensjonatu, wraz z całym utrzymaniem, opałem, światłem i usługą. Podobnie w restauracjach i kawiarniach ceny porównawcze do wysokości cen w lata.

Gdy z tej strony, uszytione rzeczywiście duży wysiłek, to jeszcze większy uszytione w kierunku podniesienia Zakopanego pod względem jego urządzeń. O rzeczach dawniej, raczej w ostatnich latach, dekonanych, pisać na razie nie będę, a wspomnę tylko o tem co uszytione w ostatniej chwili.

Po pierwsze, gmina i czynnik w sportach zimowych zainteresowane, wykończyły przy dużym nakładzie finansowym, dużą, drugą co do wielkości w Europie, skocznię narciarską na Krokwi, założony nowy, popas pierwszy w Zakopanem czynny, tor łyżwiarski przy Krupówkach, obok Szkoły Przemysłu Drzewnego, szremontowały duży tor saneczkowy w Kuźnicach.

Troska o dobre oświetlenie, które szwankowało w Zakopanem wielce, spowodowało gminę do budowy nowej, własnej elektrowni. Budowę rozpoczęto w tym roku w lipcu. W tej chwili jest ona już na ukończeniu. Spędziwalimy się uruchomienia jej jeszcze przed świętami Bożego Narodzenia, istnieje jednak obawa, że z powodu trudności finansowych i kredyto-nych terminu tego nie da się dotrzymać. A szkoda byłaby wielka. Możeby jednak mimo ogólne warunki, rząd nasz, w zrozumieniu znaczenia, jakie Zakopane posiada dla Polski, rozczł miastu popieścić z pomocą i udzielił tych, do wykończenia najpilniejszych prac potrzebnych kilkudziesięciu tysięcy złotych.

Atrakcyjny tak sportowych, jak i zabawowych bądziemy mieli meo. O pierwszych myśli Perzetem czyli Polski Związek Narciarski i jego na terenie Zakopanego czynne skapozytury S.N.T.T. i S.N. Seko-ł., o drugich komitet propagandy Zakopanego, dwa tutejsze zespoły teatralne, z których jeden realistyczny, drugi formistyczny, a wreszcie tutejsi właściciele kawiarni, sprowadzający w tym roku pierwszorzędnę zespoły orkiestralne.

Najwięcej jednak atrakcyj, nieśie nam sama zima, a są niemi przepyszny śnieg, sznakiomta sana, bajeczne tereny narciarskie i przedewszystkiem to co najwajtniejsze, dziwna łagodność i przesytałość, oraz rzeźkość powietrza, a wreszcie meo wrażeń wroko-nych.

Karol Kwabniewski.

Z pogranicza Sowieckiego.

Aresztowanie na granicy.

W dniu 13 b. m. około Budawliwa straż pogranicza K. O. P. zatrzymała pięciu osobników, którzy niepostreżeni przeszli przez granicę z Rosji Sowieckiej. Przy zatrzymanym znaleziono większą sumę gotówki oraz kilka listów, których treść nie jest znana. Istnieje podejrzenie, iż są to łącznicy pomiędzy władzami Sowieckimi, a bolszewikami operującymi na terenie Polski.

Podpalenie kuźni K. O. P.

W dniu 13 b. m. niewykryci dotychczas sprawcy podpalili, znajdującą się w rejonie m. Łutka w odległości kilku kilometrów od granicy, kuźnię baonową K. O. P.

Straty do wsi polskiej.

W dniu 13 b. m. o godz. 23-iej w nocy soubandcy będące po stronie sowieckiej dali przegranie 120 strażów w kierunku pogranicznej polskiej wsi Łachowice. Szczęśliwym zbiegiem okoliczności strzelanina ta nie spowodowała żadnych wypadków z ludźmi.

Kronika wileńska.

Z minut.

— **Podwyżka komornego.** Z dniem 1 stycznia 1926 r. stawki komornego podwyższają się o 6%, a mianowicie: 1) jednopokojowe mieszkanie — 48%, przedwojenne podstawa komornego, 2) 2 i 3 pokojowe oraz pracownice — 48%, 3) 4—6 pokojowe — 58%, 4) lokale handlowe, opłacone przed wojną do wysokości 600 rb., oraz mieszkania ponad 6 pokoi — 58%, 5) lokale handlowe, opłacone wyżej 600 rb. oraz hotele — 68 proc., 6) budynki fabryczne — 88 proc.

Lokale, przewyższające 50 proc. stawek podstawowego komornego, zwolnione zostają od świadczeń, t. j. od płaty dorozory, uszytione kominów, oświetlenia bramy i wywozu śmieci. Obowiązane są natomiast płacić za wodę i asenizację, lokale zaś przewyższające 75 proc. zwolnione są od wszystkich świadczeń.

— **Walka z lichwą i paskarstwem.** W okresie ostatniego wahanis się kursu złotego i podwyższania cen na artykuły pierwszej potrzeby, do referatu do walki z lichwą i spekulacją wpłynęła 116 protekulów na osoby wykraczające przedkwo ustawy i przepisem obowiązującym.

W liczbie spraw wdreżonych: 31 protekulów sporządzonych przez organa wykonawcze dotyczą niewystawiania cen na towary; 80 — żądania wygórowanych cen; 4 — skrupylnia towarów w celach spekulacyjnych i 1 za ukrywanie zapasów artykułów pierwszej potrzeby.

Wszystkie te sprawy są badane w referacie i bąd będą załatwione w trybie administracyjnym, bąd skierowane do sądu celem wymierzenia winnym odpowiedniej kary. (r)

— **Odznaczenie naszych tkanin ludowych.** Generalny komisarz dzieła polskiego na międzynarodowej wystawie sztuk dekoracyjnych w Paryżu, zawiadomił wydział kultury i sztuki przy urzędzie wojewódzkim w Wilnie, iż na wystawie tej uzyskały srebrne medale tkaniny ludowe, zebrane w powiecie Lidskim za pośrednictwem p. A. Łachowiczówny, oraz kiliny, wykonane w warsztatach wieśniana na Łukiszkach. (r)

— **Drożyzna.** Nowo zatwierdzony oennik detaliczny na artykuły spożywczo-kolonjalne podwyższa ceny na te artykuły od 15 do 25 proc. (l)

— **Rozrzucenie bibuły komunistycznej.** Dzisiejszej nocy w pobliżu kieszkar kolumny Samochodowej przy ogrodzie Bernardyńskim jakiś komunistka rozrzucił bibułę komunistyczną. Komunistów starał się aby jaknajwięcej bibuły padło na teren wojewódzki. Wartujący żołnierz spostrzegłszy ten manewr starał się zatrzymać komunistę, który widząc, iż propaganda jego nie ujęła żołnierza, uciekł w kierunku ogrodu i znikł w ciemnościach.

— **Natęgnięcie niemieckie.** Do Urzędów parafialnych w Polsce firma niemiecka z Wrocławia Henryka Musshoffa rozeseła wrocy obrazki świętych z poleceniem albo zwrócenia z powrotem, albo zapłacenia 1 zł. 50 gr. Do listu dołączony jest przekaz postowy na zamówienia i wpłatę pieniędzy. Należy ostrzedz ussz duchowieństwo przed nawiązywaniem kontaktu z tą firmą niemiecką w czasie wojny gospodarczej z Niemcami. Obrazki nadesłane nie są najlepsze i ustępują w wykonaniu naszym wytwórniam w Krakowie. Ponieważ niemy gwałtem weleśnią nam swe towary najlepiej gdyby nadesłane wrocy zatrzymać i na list nie nie odpowiadać. Możeby to nauczyło niemców aby nie woiskali nam swych tandetnych wyrobów.

Sprawy miejskie.

— **Posiedzenie Rady Miejskiej.** We czwartek, do 17 grudnia, odbędzie się posiedzenie rady miejskiej. Porządek dzienny obejmuje prócz spraw dotyczących uchwalenia podatku na 1926 r. 1) podante związku pracowników miejskich o przyznaniu nadzwyczajnej zapomogi przedświątecznej w wysokości 50%, peborów miesięcznych, 2) referat w sprawie rewizji uchwał rady miejskiej w przedmiocie ustalenia godzin handlu w zakładach gospodnio-szynkarskich (jadłedajniach), 3) pedania stowarzyszenia kupców i przemysłowców chześcio-jań, oraz związku kupców żydewskich o udzielenie pozwolenia na przedłużenie czasu pracy w zakładach handlowych w czasie przedświątecznym (od 19 do 24 grudnia r. b.), 4) wniosek radnych: Gudwoda, Nagrodzkiego i Wygodzkiego w sprawie wezwęcia starosty o przyspieszenie terminu wyborów do rady m. Wilna. (l)

— **Reparacja studni.** Magistrat przystąpił do reparaacji studni w ogrodzie Bernardyńskim. (l)

— **Posiedzenie miejskiej komisji rewizyjnej.** Jutro, dn. 16 grudnia, odbędzie się posiedzenie miejskiej komisji rewizyjnej. Między innymi na tem posiedzeniu będą poruczo-

ne sprawy uchylbień czy nadużyć, które miały miejsce w poszczególnych wydziałach magistratu. (l)

Sprawy kolejowe.

— **Inspekcja linij.** Wczoraj w nocy wyjechała na linie dyrekcji wileńskiej komisja techniczna dla dekonania inspekcji linij, z inf. Staszewskim na czele.

Skład komisji tworzą naczelniczy wydziałów: eksploatacyjnego — Łaguna, drogowego — Bystranowski, mechanicznego — Jęblański, elektrycznego — Żerański i sanitarnego — dr. Szukiewicz.

Komisja ta szeregownie sprawdzić będzie stan gospodarki na stacjach węzłowych, zapoznawć się będzie z brakiem technicznym stacji, stanem statów osobowych, oraz pracą warsztatów kolejowych mechanicznych i drogowych.

Zarazem komisja na miejscu rozstrzygnąć będzie szereg spraw sporych natury technicznej. (za)

Sprawy akademickie.

— **Prof. Władysław honorowym członkiem Br. Pomocy.** W ubiegłym czwartek w Ognisku Akademickim odbyło się wręczenie dyplomu honorowego członka Bratniej Pomocy Pol. Młod. Akad. profesorowi St. Władysław, zaśluzonemu współpracownikowi z młodszą akademicką na polu Bratniej Pomocy.

Sala Ogniska wypelniona pe brzezi.

Za stołem przydziałnym zasiadli: przewodniczący zebrań p. Karnicki i kolejno dotychczasowi prezasi Bratniej Pomocy Uniwersytetu pp. Borezyk, Kulesiński, Marciniowski, Mohl i Kowalski.

Zebrańie zgasił p. Karnicki, witaając prof. Władysław, pozem udzielił głosu p. Kulesińskiemu, który podkreślił pracę prof. Władysławy w czasie tworzenia Bratniej Pomocy, służącego jej stale radą i pomocą. Pozem odbyło się wręczenie dyplomu profesorowi Władysław przez prezasa Bratniej Pomocy p. Karnickiego. Następnie prof. Władysław, dziękując za odznaczenie przednił znaczenie Brat. Pom. dla życia ogólnie-akademickiego i konieczność zainteresowania się całokształtem wydz.

Osobiste.

— **Przesz Izby Skarbowej p. Jan Malecki,** po odbyciu w Ministerstwie Skarbu szeregowej konferencji w różnych sprawach skarbowych, powrócił do Wilna i objął urzędowanie.

Kronika towarzyska.

— **Zaślubiny.** W niedziele, dnia 13 b. m. w kościele pe Bernardyńskim proboszcz ks. Kretowicz pobłogosławił związek małżeński p. Dobieszewa Damociego z p. Jadwigą Hryniewicką, obejgu artystów dramatycznych z zespołu „Reduta”.

Z życia stowarzyszeń.

— **Zarząd gniazda wileńskiego „Sokół”** (Wileńska 10) przypomnia i prosi członków T-wa na tradycyjne jamańie się opłatkiem, pełączony z herbatką towarzyską, które się odbędzie w sobotę dnia 19 grudnia r. b. Posaztek o godzinie 8 wiecz.

Zapisy przyjmuje oodsiennie Sekretariat gniazda między godz. 7—9 wiecz.

Osobne zaproszenia rosyłane nie będą.

— **Z Towarzystwa Przyjaciół Francji.** Na zebrańiu tygodniowym T-wa w lokalu Klubu Szlacheckiego (Mickiewicza 19) we środę 16 b. m. o godz. 8-iej wiecz. Ka. Charles Bourgeois wygłosi odczyt w języku francuskim na temat „La France d'aujourd'hui”.

Wstęp wolny dla członków T-wa i gości.

Sprawy szkolne.

— **Wileński Zarząd Okręgowy Stow. Chrzęśc. Narod. Nauco. Szkół** Powszecznych pedaje de wiadomości ogółu nauczycielstwa, iż wykłady na dwuletnim Wyższym Kursie Fizyko-matematycznym rozpoczęły się dn. 1 grudnia r. b. Wykładają profesore Uniwersytetu w godzinach wieczorowych lekaku Doświadczalni (róg M. Pohulanki i Żawalnej) i prac. fizycznej Instyt. Jędrzeja-Sniadeckiego (ul. Słowackiego). Reflektantom na powyższy kurs szeregowych inform. udziela Sekretariat Stowarzyszenia (Zarzesz, 6) codziennie w godz. od 6—8 popoł. Czas składania pedaj o przyjęciu na kurs jest ograniczony.

— **Brak elektryczności uniemożliwia naukę** Z dniem 15 listopada kilka szkół powszecznych a mianowicie dwie żeńskie i dwie męskie przeniesione zostały do nowoodremontowanego i przystosowanego do potrzeb gmachu przy ul. Inflanckiej.

Zajęcia szkolne podzielone w ten sposób, że dziewczynki uszą się w godzinach rannych do 12-iej zaś ucenlowie zajęcia szkolne mają od 6 z pp. do 6—7-iej wiecz.

Oilie nauka dziewcząt postępuje zupełnie normalnie, te zajęcia

popołudniowe dla uczniów odbywają się jedynie sporadycznie, a to dla braku światła, gdyż elektrownia stale dzielnicą tę wyłącza.

Stan taki nietylko, że uniemożliwia normalną pracę, lecz wpływa demoralizujące na młodzież, która przyzwyczają się do nieskuracyności.

Czyby magistrat nie wejrzał w tę pilną sprawę? (r)

Sprawy żydowskie.

— **Żydzi a ceszy wileńskie.** Pe-wrócił de Wilna przez żydowski związek rzemieślników, p. Kruk, który przyjęty był przez premiera p. Skrzyńskiego, w sprawie stosunku żydów do ceschów rzemieślniczych. P. Premier przyrzekł zainteresować się tą sprawą. P. Kruk był również u prezasa kola żydewskiego, Reicha.

— **Powstanie grupy asymilatów na Uniwersytecie S. B.** Na Uniwersytecie S. B. utworzyła się grupa studentów żydów p.t. „Zjednoczenie”, stojąca na stanowisku współpracy z młodszą polską. Na czele tej grupy asymilatów stanął słuchacz U. S. B., p. Pines. Warte zaznaczyć, że p. Pines, syn znanego kupca wileńskiego, jeszcze niedawno nie znał języka polskiego.

— **Sprawa o ekomisję gminy żydowskiej.** „Wilner Tog” w ostrych słowach emawia wyrok sądu apelacyjnego, nakazujący ekomisję instytutowej żydowskiej i gminy żydowskiej z gmachu rządowego przy ul. Orzeszkowej Nr. 7. Obszerny ten kompleks budynków, stanowiących własność rządową rosyjską, po której spadkobiercą jest nasz rząd, rosyjskie kuratorjum szkolne przekazało de użytku instytucjom żydowskim. Ponieważ żydzi w drodze przymusu stozłży pewien fundusz oświatowy na ręce radu rosyjskiego, obecnie gmina żydowska dowodzi, iż za te pieniądze kupiony został dom przy ul. Orzeszkowej i dlatego powinien być własnością gminy. „Wilner Tog” przynajmniej, iż sąd miał rację formalną, jednak żydzi, zdaniem tego pisma, od swych praw meralnych nie ustąpią.

— **Walka o Sabaty.** Zostało zrealizowane zorganiszowane przez rabinat wileński stowarzyszenie „ochrony szabasu” (Szojmer i Szabas). Zebranie organizacyjne odbędzie się w tych dniach. (l)

Sport.

— **W dniu dzisiejszym w Warszawie** odbył się Zjazd delegatów Stowarzyszeń Dziennikarzy i Publicystów Sportowych ze Lwowa, Krakowa, Poznania, Katowic, Wilna i Warszawy, na którym ukonstytuował się Ogólnopolski Związek Dziennikarzy i Publicystów Sportowych z siedzibą w Warszawie.

— **Wileńskie Towarzystwo Narciarskie** urzędują trzydniowy kurs narciarski, w godz. od 3 do 5 popoł., który rozpocznie się po ustaleniu się warunków śniegowości. Informacje i zgłoszenia uczestników w Kelegarni Stowarzyszenia Nauczycielstwa Polskiego, ul. Królewska 1.

— **Teatr, muzyka i sztuka.**

— **Teatr Polski** Oelem dokompletowania zespołu Teatru Polskiego, oraz posykania nowych mesterjalny muzycznych, kierownicy Teatru wyjeżdżają w dniu dzisiejszym do Warszawy i Krakowa, z tej wioy przyozny w ciągu dni najbliższych Teatr czynny nie będzie.

— **Gosłona Teatru Miejskiego z Grodna.** W najbliższym poniedziałek dnia 21-go i 22-go b. m. Teatr Miejski z Grodna sjeżdża do nas, aby dać dwa przedstawienia w Teatrze Polskim (gm. „Lutnia”). W wykonaniu zespołu Teatru grodzieńskiego, ujrzymy najbardeziej w ostatnich czasach rozgłoszoną sztukę Grzymala Siedleckiego p.t. „Spadkobierca”, nigdy w Wilnie nie grana.

Biora udział znani dobrze Wilnu artyści b. zespołu Teatru Polskiego, oraz posykanek od sezonu artyści dla Teatru Miejskiego w Grodzie: pp. Orlikówna, Filat, Müllerowa i inni.

— **Sądy.**

— **Sprawa o szpiegostwo.** Dn. 28 b. m. Izby wydział karny sądu okręgowego w Wilnie przystępuje do sądzania jednej z kilku spraw o szpiegostwo na rzecz Rosji sowieckiej.

Organa bezpieczeństwa ujawniły, iż od jesieni 1923 r. bolszewicki urząd polityczny w Mińsku-t. zw. G. P. U., przez swego naczelnika, osławionego komisarza Potworowskiego, werbuje na terenie Polski agentów, przeważnie żydów, de zbirania wiadomości, dotyczących mobilizacji w Rzeczypospolitej, organizacji armji i innych tajemnic wojskowych.

Na skutek przeprowadzonych wywiadał ustalono, iż specjalnie de Wilna niejaka Genia Deutchman, która miała polecenie od G. P. U. nawiązania stosunków z kimś z wojskowych, któryby dostarczył jej potrzebnych sztabowi bolszewickiemu zaobednego frontu informacji, według zlecenia Potworowskiego, wydane na pismis.

Dzięki energicznej szkoji naszych władz, która zarządziła ścisłe wywiady, szdelano zde maskować głównych przestępców w osobach: Geni Deutchman, Arjela Jabikowskiego vel Rubinsteinja i Malke Brudzkiego, oraz 16 innych, któ-

rzy depomagali bolszewikom w zbieraniu wiadomości, dotyczących sił zbrojnych i zewnętrznego bezpieczeństwa Rzeczypospolitej Polskiej.

Na rozprawę, która odbywać się będzie pod przewodnictwem wiceprezasa sądu okręgowego A. Owsianki, powołano cały szereg świadków eskartenia, oraz biegłych w esobach: ppulk. M. Myśłowski, Wacława Zaleskiego i Tadeusza Trabazy.

Każdy z eskartonych również wskazał świadków odwodowych, których łączenie będzie z górą stu.

Rozprawa potrwa kilka dni. (r)

120 lecie Wileńskiego Towarzystwa Lekarskiego.

W niedzielę dn. 13 b. m. Wileńskie Towarzystwo Lekarskie obchadziło uroczystość studwiestoletstwie swego istnienia. Uroczystość w lokalu własnym Towarzystwa, rozpoczął prezes prof. Oporczyński, witaając w serdecznych słowach zebranych gości i członków T-wa, następnie odczytał listę osób zasłużonych, którym postanowiono wręczyć dyplomy honorowe. Wśród odznaczonych dyplomem honorowym sztyzaliśmy między innymi nazwiska: prof. Januszkiewicza, dr. Wesławskiego, dr. Zahorackiego, dr. Bajalskiego, dr. Dembowskiego, dr. Michniewicza, dr. Czarkowskiego, prof. Farczewskiego, oraz wielu wybitnych uczonych i lekarzy z całej Polski.

Pozem zyczenia pomyślnego rozwoju Towarzystwa w imieniu miasta Wilna składał wiceprezydent Łokucielwski, w imieniu wojskowości gen. Pożerski, z ramienia Akademji Umiejętności w Krakowie i Senatu Uniwersytetu Wileńskiego rektor Zdziszekowski, dalej nastąpiły przemówienia od wydziałów lekarskich uniwersytetów, stowarzyszeń naukowych lekarskich i Keta Medyków w Wilnie.

Po przemówieniach gratulacyjnych dr. Czarkowski odczytał referat: Rys historyczny Wileńskiego T-wa Lekarskiego. Organizatorem i pierwszym sekretarzem T-wa był prof. J. Frank, pierwszym prezesem prof. Jędrzej Sniadecki. Po zebrańiu organizacyjnym w mieszkaniu Franka w październiku 1895 r. uroczyste otwarcie nastąpiło w dniu 24 grudnia. Najwcześniejszy okres rozwoju T-wa to czas od posaztków jego założenia de roku 1890. T-wo przesyło uniwersytet wileński, akademje medyko-chirurgiczne i dotrwało de czasów wapolcesnych, wychowując wiele pokoleń lekarzy.

Uroczystość uświetnił niezwykle interesujący referat prof. Stanisława Trzaskiewicza, w którym omawiał dawniejsze dzieła e neascizmie, chelazce i kołtanis. Rozważania nad stanem wiedzy dawniejszej i wapolczesznej pozwalają Sz. prelegentowi stwierdzić, że „jednak postuwany się naprzód, nie stolmy w miejscu”.

— **Wrómy się lepiej, kochana żonczko.**

— **„Santiago Welt”.**

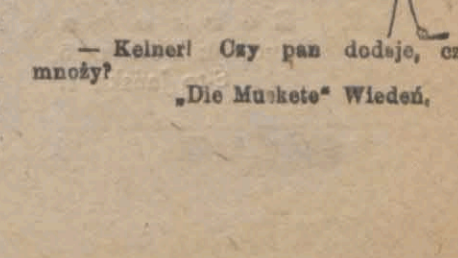
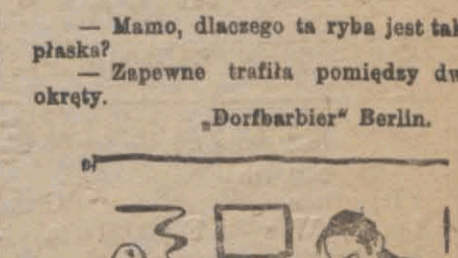
— **Mamo, dlaczego ta ryba jest taka płaska?**

— **Zapewne trafiła pomiędzy dwa okręty.**

— **„Dorfbarbiez” Berlin.**

— **Kelner! Czy pan dodaje, czy mnoży?**

— **„Die Markete” Wiedeń.**

Z Mińszczyzny.

(Telefonom ze Stołpców).

Sąd nad oddziałem powstańczym.

"Miot" donosi, że Najwyższy Sąd Białorusi rozpatrywał ponownie sprawę oddziału powstańczego, który działał w pow. Bychowski. Na ławie oskarżonych zasiadło 40 powstańców białorusinów, którzy, jak pisze "Miot" trzymali w ciągłym postrachu rejon bychowski. Sąd po długiej naradzie wydał wyrok skazujący dowódców oddziału Bohdanowicza, Baranowskiego i Orlewskiego na rozstrzelanie 27 osób na kary więzienia a 16 osób oskarżonych skazano warunkowo.

Wzrost wpływów narodowych białoruskich.

Na odbywającym się w Mińsku 9-tym zjeździe Komunistycznej Partii Białorusi, jak donosi "Zwizdza", w dyskusji nad referatem Krynickiego, komunisty Nusinow stwierdził, że wzrost wpływów drobno-mieszczańskiej inteligencji białoruskiej i zaostrenie się tarć narodowościowych z wielkorusami. Zjazd postanowił stosować wobec tych wpływów bardziej twardą rękę.

Zabytki sztuki polskiej na Kresach Wschodnich.

Odczyt prof. J. Kloza.

Pod powyższym tytułem niezmerdowany prof. Kloz wygłosił w tych dniach bardzo ciekawy odczyt, odcinając przed oczyma słuchaczy bogactwa kulturalno-artystyczne naszej przeszłości.

Sz. prof. objął teren dwóch województw: Wileńskiego i Nowogródzkiego i zilustrował słowem uczonego, oraz przeszerzając całe bogactwo zabytków architektury na tych ziemiach naszych, świadczące o odwiecznej duchowej łączności ich z Macierzą.

Kresy pod względem sztuki stawiane były dotychczas według słów prelegenta na ostatnim miejscu, bo nikt ich pod tym względem nie badał. Nawet wilmianie nie znają wcale tych rozległych terenów z utrudnioną komunikacją i nie wiedzą, jakie przepiękne zabytki architektury kryje nasza wieś Kresowa.

Trzyta przeszrocy do edneśnego tematu speczywa w zbiorach Sz. profesora, ale zaledwie część ich mogła być użytą w parogedziwym wykładzie.

Wiek XV był zaraniem monumentalnej architektury na naszych terenach i pomniki te mówią o bezpośrednim przeszerzaniu sztuki z Krakowa, co było też wolą Jagielli, pragnące nadać bardziej jednolity charakter polszonemu ziemiom.

Dawniej budownictwo przeważnie drewniane, ustępowało miejsca monumentalnym gmachom z kamienia i cegły, wznoszonym polską ręką.

dalekie Swiru stary kościół z XVIII w. fundacji Ruszczyków.

W Bereszczu cudna świątynia, tak pięknie rekonstruowana jak nigdzie w Polsce. I w Budawiu kościół w stylu rokoka z końca XVIII w. Styl klasycyzy na wzór Katedry Wileńskiej szerzył się w XVIII w. całej Wileńszczyźnie. Sudewa ma kościół sławnego Gucowicza jak i inne miejscowości.

Pałac Tyzenhauzowski w Postawach, pałac Werkowski, pałac w Waoc na wzór Łazienek, wszystkie te cuda architektury wraz z lamusami drewnianymi, świątyniami, dworami osadłymi po wojnie przesunęły się przed nami na wspaniałych przeczoczach jako bogactwo niepojęte naszych Kresów, bogactwo zapominane dotychczas. Hale targowe w Nowogródku, to jakby miniatura Krakowskich-Sukiennic, przed którą stałymi w zachwyce ujrzący je raz pierwszy — zakończyły cykl obrazów świątyni, ilustrujących myśl i pracę polską na Kresach.

Słowa zaś Sz. profesora, jako świadectwo dane prawdzie dziejowej — nie zgina. Wł. Z.

Muzyka w Wilnie.

Poranki w Sali Miejskiej.

Szczęśliwa inicjatywa magistratu urządzania poranków w Sali Miejskiej, wydaje obecnie piękne i dojrzałe owoce. Przed tygodniem wdziliśmy trzy akty wyganej Pucinięgo, onegdaj wyjątki z Lehengrina i Tannhausera F. Wagnera. Linja "sceniczności" poranków do tej pory jest ściśle zachowana — co należy zapisać na plus bezimiennie wykonawców. Program każdego poranku ułożony logicznie i konsekwentnie, łączący w sobie utwory należące do jednego stylu muzycznego — daje deprawdy zupełne zadowolenie wewnętrzne i pozwala mieć nadzieję, że publiczność odniesie duże korzyści i zadowolenia — (patrzac naturalnie z muzycznego punktu widzenia).

Każdy poranek poprzedza krótki wstęp jednego z wykonawców, informujący zebranych publiczność o tem wszystkim, co na poranku będzie pokazano. Ostatnie dwie niedziele pozwoliły zapewne publiczności zauważyć różnicę tkwiącą pomiędzy własną operą werystyczną a idealizmem Wagnera. A jeżeli chętni tylko ten dydaktyczny cel spełniały poranki w Sali Miejskiej — to już ich byłoby wprost koniecznym dla Wilna;

ponadto poziom artystyczny jest bardzo wysoki i nie pozostawia wiele do życzenia, skoro się zwąży ciężkie warunki pracy wykonawców.

Tylko dlatego tak mało młodzieży szkolnej uczęszcza na te poranki? Czyż władze szkolne nie rozumieją doniosłej roli jaką odgrywa muzyka w wychowaniu duchohem młodego pokolenia? A wielka szkoda! Zast.

Z prowincji.

Wykrycie organizacji komunistycznej.

Z Podbrodzia piszą nam. Półtora roku wpadła na trop szeroko rozgałęzionej organizacji komunistycznej.

Początek akcji ujęte dzięki trzydniowej nieprzerwanej, czujności i obserwacji funkcjonariuszy policji mundurowej w Podbrodziu.

Przed niedawnym czasem zorganizowane tu oddział ochotniczej straży pożarnej, do której należeli wyłącznie żydzi. W głównej sali straży żydzi urządzali odczyty. Organizatorowie zawiadomiali o każdym odczycie — policję i wszystkie szło zwykłym trybem — jednak policja wysłała "ezujkę" i gdy stwierdzono kto i gdzie działa na szkodę Państwa, — komendant posterunku zawiadomił o tym ekspozyturę policji politycznej.

W nocy z 4 na 5 grudnia udano się do głównej sali straży i rozpoczęto poszukiwania. W budce suflerskiej znaleziono około 150 odczytów komunistycznych i połowę pisma "Die Woche".

Znalezioną "bibulę" zabrano i udano się do mieszkania agitatora — komunisty Dawida Zappa lat około 20—22. Ten na widok policji, na wpół ubrany, w trzewiku na jednej nodze pecał tylnym wejściem uciekać — lecz i tam oszedł go policjant. Gdy rewizja w mieszkaniu nie dawała żadnego pozytywnego wyniku — komendant posterunku zwrócił uwagę na uprząż i inne rzeczy, leżące na piecu. Poogęto przeszukiwać i, znaleziono dwie odczyty agitacyjne i drugą połowę gazety "Die Woche".

Dawdy rzeczowe zabrano a ich właściciela Dawida Zappa aresztowano i odesłano do ekspozytury śledczej do Wilna.

Pod płaszczykiem "odczytów" żydzi uprawiali emawianie spraw szerszenia akcji — komunistycznej w Podbrodziu i okolicy. Według wszelkiego prawdopodobieństwa

ochetniejsza straż pożarna miała być organizacją nie tylko komunistyczną ale i terorystyczną — ohybryze przygotowaną do działań rewolucyjnych na terenie wileńszczyzny.

Aresztowany Dawid Zapp de żadnej działalności komunistycznej się nie przyznaje — jednak, na podstawie znalezionych dowodów, śledstwo ustaliło kto spólnie działał z Zappem i gdzie jest główne ognisko niszczące nasze Państwo. Ze organizacja komunistyczna ma swoje gniazdo w Podbrodziu — należy winić w dużej mierze nasze władze administracyjne. Straż pożarna pod której płaszczykiem kryje się element zdradziecki, działający na szkodę Państwa Polskiego, powinna być jaknajprędzej rozwiązana, a na jej miejsce należy zorganizować nową, do której weszliby ludzie o większym poczuciu obywatelskim i państwowem.

Policja, — tych kilka ludzi, zawalona jest pracą nienależącą do jej zakresu.

Policja winna być używana tylko w wypadkach sporu lub bezwzględnej konieczności, a policjant winien być stróżem bezpieczeństwa publicznego a nie wędrownym lub dudkiem, wyręczającym tych ludzi lub te urzędy — co szalniają się reguła; — policja jest organem wykonawczym władz państwowych i samorządowych.

T.

Stypa była smakowita, szkoda tylko, że smarła zimą, o ilej lepiej smakuje w lato.

"Korsaren" Oslo.

W hotelu.

Proszę dać mi rachunek i nie mówić o tem mejemu memu. On ma wadę serca.

"Le Rite" Paryż.

— Oczek to zrobił ze spodniami. — Bo to widzisz wypadł mi guzik od koszuli.

Ruch wydawniczy.

— Bluszcz. Wspomnienie poświęcone o szalym wielkim twórcy "Chłopów" rozpoczyna się 50 ty Nr. "Bluszczu", najpocześniejszego pisma kobiecego w Polsce. Sz. Satorska porusza aktualne i palące zagadnienie pracy kobiet w urzędach państwowych. N. Samotyłowa zabiera głos w polemice, wywołanej artykułem Z. Zawisanki H. Boguszevska drakuje bardzo ładną impresję z podróży do Charmettes.

W literackim dziale widzimy piękny wiersz Z. Wojnarowskiej p. t. "Epitafium", Z Rogowskiej fantastyczną "Bajkę o Alladynowym pierścieniu", ciekawą nowelę W. Rymkiewicza "Zdrada" H. Skarbkówny opowieść obyczajową p. t. "Pan w futrze" i wiele innych ciekawych i pięknych rzeeczy.

OZYTAJOCIE "Głos Wileński"

Miejski Kinematograf
Kulturalno-Oświatowy
Sala Miejska (ul. Ostrobramska 5).

Dziś będą wyświetlane filmy: 1) Pogrzeb wielkiego piewcy "Chłopów" potężnego pisarsa Polskiego **Władysława St. Reymonta w Warszawie** 2) **Recepcja Powstania Listopadowego u Pechorajskich** 3) **ROBINZON KRUZOE** I i II seria — razem 9 rozdziałów sensacyjnej przygody nieustraszonego żeglarsa podług nieśmiertelnego arcydzieła Daniela Defoe w 2 epok. Kasz czynna: w Niedzielę i dnie świąteczne od godz. 3 1/2 i inne dni od godz. 3 1/2. Początek seansów w N dziedzieli 1 i 2 świąteczne od godz. 3 do 12 wieczór inne dni od 4.

KINO-TEATR **"LUX"**
al. Mickiewicza Nr. 11. Dziś sensacyjny Wspaniały fenomenalny film cudów: **KRÓLOWA NIEWOLNIC** 2 serie 12 aktów w rasom. W roli głównej słynna **MARJA KORDA**. Dla dzieci i młodzieży dozwolone. Ceny od 30 gr. Początek o godz. 1-2.

Kino-Teatr **"HELIOS"**
ul. Wileńska 28. Film, który cały świat trzyma w napięciu. Tejmata wojny wczesnowieloletowej. **SZPIEG** wielki dramat. Główna sprawa pułkownika Redla W roli deomonizacji rosnątku Sost—Digny Servas Honor—Młot—Ojczyzna — Życie. Monument-dramat morski w 9 aktach. **Nina Vanna** i **Jean Broden** oficer marynarki w rol głów. Artel Romanse egejskiej Konferensier W. Zwidliel.

Kino Karmalne **"Polonia"**
Mickiewicza 22. Dyr. G. Slepjan. Ostatnie wspaniałowate arcydzieło podług słynnej powieści **Claudy Farrera** "Valle d'Arme". Na scenie nimbliczność i jaskrawość **Waciu Zwidiel**, artystyka opery warszawskiej **Julia Jędrzejewska**.

PRZED BITWĄ Honor—Młot—Ojczyzna — Życie. Monument-dramat morski w 9 aktach. **Nina Vanna** i **Jean Broden** oficer marynarki w rol głów. Artel Romanse egejskiej Konferensier W. Zwidliel.

NA NADCHODZĄCE ŚWIĘTA!
FIRMA M. GORDON EGZ 1848 r.
ul. Niemiecka № 26.
Otrzymała wielki wybór polskich i zagranicznych towarów.
Poleca ostatnie nowości sezonu
Sukna
Palta
Materiały wełniane
Jedwab
Kołdry
Flanela
Płótno, etc.
A również tkaniny do pokrycia mebli i firanki.
Wielki asortyment resztek na prezenty.
!!! CENY PRZYSTĘPNE !!!

Znawcy orzekli
że nima lepszej wódki jak **"CZYSTA"**
Zamkowych Zakładów Przemysłowych w Cieszynie, nabyta w sklepie **Pierwszej Wileńskiej Spółki Win i Przetworów Owocowych** WILEŃSKA 36. Tamże wymienione wino po bardzo niskich cenach!!!
Od r. 1843 istnieje **WILENKIN** ul. Tatarska Nr. 20.
MEBLE jadalne, syplalne, salonowe i gabinetowe kredensy, stoły, szafy, łózka i t. d. Wykwintne. — Mocne. — Niedrogo. Sprzedaż na raty.
Naturalne gronowe wyberne **WINA MSZALNE**
Aprobowane, wytrawne i łagodne poleca Wielebnemu Duchowieństwu Skład **Antoniogo Januszewicza** ul. Zamkowa 20-a. Tel. 8-72. 488-1

NA GWIAZDKĘ i CHOINKĘ
Upominki. Ozdoby krajowe. Pióra złote "Waterman's" Garnitury do pisania, Albumy, Ramki, Wazy i Figury terrakot. Obrazy, Lalki, Zabawki, Gry dziecięce i towarzyskie, Pocztówki świąteczne, Papiry kolorowe i ozdoby choinkowe.
Bilety wizytowe. — Ceny konkurencyjne.
W. BORKOWSKI
Mickiewicza 5. WILNO 5-to Jańska 1.

Kapitały
W SUMACH DOWOLNYCH LOKUJEMY przy zabezpieczeniu zwrotu w ładnym OPROCENTOWANIU Dom H. K. "ZACHETA" Portowa 14, tel. 9 05.

Dr. Leon Ginsberg
Cheroby weneryczne, skórne. ul. Wileńska Nr. 3. Przyjmuje od godz. 8 1/2—4—7. W.Z.P.29

Panom Notariuszom
Na rok 1926-ty **REPERTORIUM** i plenipotencje najrozmaitsze — poleca **W. Borkowski**
Wilno, Mickiewicza 5, 8-to Jańska 1.

K. DĄBROWSKA
Wilno, Niemiecka 2, m. 6. Pianina, Fisharmonje, Fortepiany nowe zagraniczne i używane do wydzierżawienia, a również na koncerty i wieczorki. 13

ZAKŁAD KRAWIECKI 752-3
JANA ŻUKOWSKIEGO
WILNO, UL. WIELKA 9, m. 14 (gdzie Dom Handlowy Wokulskiego).
Przyjmują wszelkie roboty krawieckie od najmniejszych do największych.

BECHSTEIN, koncertowo do sprzedania. Mickiewicza Nr. 29, sklep "Salvo". 4.02-3
Do sprzedania w teatrze "Hedonia" na W. Pochulcu potrzebne są statystarzi, dowieść się ul. Kalwaryjska Nr. 14 sklep spółkowy od 11 do 1 ej.

Sprzedaj węgle opałowego
Z dostawą do domów od 100 kil
Dom Handlowo Przemysłowy **MERCANT**
Zawalna 20. Telef. 697.

Pokój do wynajęcia 1 — 2 pokoje ze włączonym kuchnią, odremontowa e, u parterze, dla małej rodziny, albo dla starszych osob. W-Pokulskiego 31 a, m. 6 od g. 2-4 po pt.

Pokój do wynajęcia lokal frontowy odpowiedni na biuro lub szkołę 1-o klasowa. Dowieść się w Wileńskiej Pomocy Szkolnej, ul. Biskupia 12

INTERES
pierwszorzędny utępn je się okazuje tanio. Informacje "P o m o c" Jagiellońska 1.

Już nadeszły w wielkim wyborze Wódki czyste, Kartoflanki, Żytńówka, Sliwowiec, Likier krajowy i zagraniczny, Konjak, Rum, Balsam, Spirytus czysty i wiele innych, która polecaja

Dr. G. WOLFSON weneryczne, moczopłotowe i skórne. ul. Wileńska 2, 2-113-8. Tel. 221. 7-64 W.P.Z.3.

Dr. Blumowicz cheroby weneryczne i skórne. ul. Wileńska 2, 2-113-8. Tel. 221. 7-64 W.P.Z.3.

Dr. KAPLAN Cheroby weneryczne, skórne. Wileńska 11. Telef. 240. W. Z. P. 15.

Dr. Sz. Baranowski Cheroby skórne, weneryczne i moczopłotowe. Przyjmuje 9—11, 14—3 w ul. Mickiewicza 28—5, 6. W.Z.P.29

Dr. E. Suszyński cheroby weneryczne, skórne. ul. Mickiewicza 30. 1. 2505-14

M. BRZYZINA akcesoria samochodowe na składzie. Dogodne warunki

J. Włodawski Wilno, ulica Bakasta 4 telef. 631.

Węgiew opałowykowiaski z dostawą od 1 tony. Ceny najniższe. **M. DEULL** Jagiellońska Nr. 5, m. 6. Telef. 811

Wspólnika lub wspólniczkę poszukuję zaras do interesu handlowo-kulturalnego w dobrym punkcie z kapitałem 1.200 zł, ulica Ludwiskarska Nr. 2, m. 6, od 2 do 5 pop. Newar. 1